

ванням вищезазначених факторів та визначенням головної компетенції, яка може надати значну конкурентну перевагу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Богославец В.М. Проблемы та перспективи розвитку підприємств оптової торгівлі України / В.М. Богославец, О.М. Трубей // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 5. – С. 28–32.
2. Уотерс Д. Логистика. Управление цепью поставок / Д. Уотерс ; пер. с англ. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 503 с.
3. Тридід О.М. Логістичний менеджмент : [навч. посіб.] / О.М. Тридід, К.М. Таньков ; за ред. проф., д. е. н. О.М. Тридіда. – Харків : ІНЖЕК, 2005. – 224 с.
4. Морозов О.Б. Основы логистической теории в практике успешного ведения современного бизнеса / О.Б. Морозов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.apmath.spbu.ru/staff/morozov/lecture5.pdf>.
5. Логистика: интеграция и оптимизация логистических бизнес-процессов в цепях поставок : [учебник] / [В.В. Дыбская, Е.И. Зайцев, В.И. Сергеев, А.Н. Стерлигова] ; под ред. проф. В.И. Сергеева. – М. : Эксмо, 2012. – 944 с.
6. Бутов А.М. Перспективи використання логістичних стратегій для забезпечення конкурентоспроможності підприємства / А.М. Бутов // Економічний аналіз : зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету ; редкол. : С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль Економічна думка, 2013. – Т. 14. – № 2. – С. 124–131.
7. Хвищун Н.В. Логістичні складові підвищення конкурентоспроможності підприємства / Н.В. Хвищун // Логістика: теорія та практика. – 2011. – № 1. – С. 126–134.
8. Волинець Л.М. Обґрунтування необхідності управління ризиками в логістичній системі підприємства / Л.М. Волинець, І.П. Гамеляк // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. – 2012. – Вип. 10. – С. 382–386.
9. Аюпов Р.К. Анализ рисков и управление рисками в логистике / Р.К. Аюпов. – Алматы, 2011. – 70 с.
10. Вітлінський В.В. Концептуальні засади моделювання та управління логістичним ризиком підприємства / В.В. Вітлінський, В.І. Скілько // Проблеми економіки – 2013. – № 4. – С. 246–253.
11. Бродецкий Г.Л. Управление рисками в логистике : [учеб. пособ.] / [Г.Л. Бродецкий, Д.А. Гусев, Е.А. Елин]. – М. : Академия, 2010. – 192 с.
12. Зинкевич В.А., Черкашенко В.Н. Карта рисков – эффективный инструмент управления / В.А. Зинкевич, В.Н. Черкашенко [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.franklin-grant.ru/ru/reviews/review7.shtml>.

УДК 33.336

Швец Ю.О.
кандидат економічних наук, викладач
Запорізького національного університету

Коробов О.О.
студент
Запорізького національного університету

СИНЕРГІЯ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ПРОЦЕСУ БЮДЖЕТУВАННЯ НА МАШИНОБУДІВНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Стратегічне планування фінансових результатів машинобудівного підприємства тісно пов'язане з плануванням виробничо-господарської діяльності. Актуальність теми роботи пояснюється тим, що в умовах економічної кризи зростає значення ретельно пророблених, збалансованих планів на всіх етапах управління машинобудівними підприємствами. При цьому особлива роль приділяється процесу стратегічного планування кінцевого економічного та фінансового результатів діяльності суб'єкта господарювання.

Ключові слова: машинобудівне підприємство, стратегічне планування, бюджетування, прогнозування, фінансовий аналіз, фінансові результати.

Швец Ю.А., Коробов А.А. СИНЕРГИЯ ПЛАНИРОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ И ПРОЦЕССА БЮДЖЕТИРОВАНИЯ НА МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОМ ПРЕДПРИЯТИИ

Стратегическое планирование финансовых результатов машиностроительного предприятия тесно связано с планированием его производственно-хозяйственной деятельности. Актуальность темы работы объясняется тем, что в условиях экономического кризиса возрастает значение тщательно проработанных, сбалансированных планов на всех этапах управления машиностроительными предприятиями. При этом особая роль уделяется процессу стратегического планирования конечного экономического и финансового результатов деятельности предприятия.

Ключевые слова: машиностроительное предприятие, стратегическое планирование, бюджетирование, прогнозирование, финансовый анализ, финансовые результаты.

Shvets Y.O., Korobov O.O. SYNERGY OF BUDGETING AND PLANNING OF FINANCIAL RESULTS IN THE MACHINE BUILDING ENTERPRISE

Strategic planning of the financial results of the machine-building company is closely related to the planning of production and its economic activity. The relevance of the theme of the work is explained by the fact that the economic crisis is increasing the value of well-developed. Well-balanced plans for all phases of machine-building enterprises except a special role about the strategic planning process of the final economic and financial performance of the company.

Keywords: machine building enterprise, strategic planning, budgeting, forecasting, financial analysis, financial results.

Постановка проблеми. На нашу думку, дослідження проблем стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства на сучасному етапі, знаходження шляхів їх

вирішення, розробка сучасних інструментів у цій області є актуальними і значущими не тільки для теорії, але й для практики управління. У зв'язку з цим тема даної роботи, безсумнівно, актуальна.

Тема обраної роботи також є злободенною на даний момент, так як сучасний ринок висуває серйозні вимоги до підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В області фінансового планування та бюджетування на машинобудівних підприємствах цікаві роботи Б. Кормак [1], О.А. Кириченко [2], О.І. Лаврушина [3], О.В. Васюренко [4], Х. Грюніга [5], Н.М. Ткачука [5], С.В. Науменкова [7], І.Д. Падеріна [8].

Мета статті полягає у дослідженні економічної сутності стратегічного планування фінансових результатів діяльності на машинобудівному підприємстві; вивченні видів і методів стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства; розгляді структури фінансового плану організації; запропонуванні напрямів вдосконалення стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства на основі бюджетування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стратегічне планування фінансових результатів машинобудівного підприємства в організації включає в себе три основні підсистеми: перспективне стратегічне планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства; поточне стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства; стратегічне планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства.

Кожній з цих підсистем притаманні певні форми розроблюваних фінансових планів і чіткі межі періоду, на який ці плани розробляються (табл. 1).

Рис. 1. Схема розрахунково-аналітичного методу планування

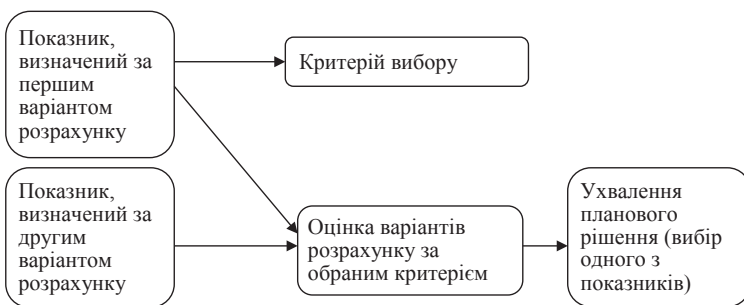

Рис. 2. Використання методу оптимізації планових рішень

Зміст же розрахунково-аналітичного методу планування фінансових показників полягає в тому, що за базовий індекс приймаються зміни цього індексу в плановому періоді, а потім розраховується планова величина його показника. В основі цього методу лежить використання експертної оцінки (рис. 1).

Даний метод широко застосовується в тих випадках, коли відсутні техніко-економічні нормативи, а взаємозв'язок між показниками може бути встановлено побічно, на основі аналізу їх динаміки і зв'язків.

Схема оптимізації планових рішень представлена на рис. 2.

Зміст економіко-математичного моделювання в планування фінансових показників полягає в тому, що цей метод дозволяє знайти кількісне вираження взаємозв'язків між фінансовим показником і факторами, що впливають на величину цього показника.

Суть бюджетного планування полягає в побудові прогнозних форм фінансової звітності на основі ретельно вивірених передумов формування кожного елемента активів, пасивів, доходів і витрат. При цьому важливе місце відводиться допоміжним бюджетам, об'єднаним в групу операційних бюджетів, які зображено на рис. 3 [3, с. 182].

В якості основних результатів можна розглядати:

- облік, аналіз і планування фінансових потоків підприємства в цілому і утворюють його складові частини центрів обліку; ведення обліку, аналізу та планування доходів і витрат, прибутків і збитків;
- забезпечення поточної платоспроможності;
- облік, аналіз і планування податків на прибуток;
- визначення рівнів і можливостей повернення кредитів;

- виявлення розмірів динаміки позитивного і негативного сальдо готівкових коштів як в цілому по підприємству, так і по кожному центру обліку [3, с. 272].

На підприємстві плани вимірюються і оцінюються центром відповідальності, тобто кожен структурний підрозділ відповідає за певну частину бюджету (рис. 4) [5, с. 157].

Розрахунок суми погашення заборгованості проводиться на основі даних плану закупівлі, що помножені на ціну закупівлі та становлять вартість закуплених товарів.

Слід звернути увагу, що до графіка погашення заборгованості за товари необхідно внести заборгованість попередніх періодів, а саме кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги станом на 31.12.2015 р. вона становила 4588,8 тис. грн.

Нааявність такої значної заборгованості може уповільнити отримання прибутку від

Таблиця 1

Види стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства в організації [4]

Підсистеми планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства	Форми розроблюваних планів	Період планування
Перспективне (стратегічне)	Прогноз звіту про прибутки і збитки Прогноз руху грошових коштів Прогноз бухгалтерського балансу	3-5 років
Поточне	План доходів і витрат з операційної діяльності План доходів і витрат з інвестиційної діяльності План надходження і витрачання грошових коштів Балансовий план	1 рік
Оперативне	Платіжний календар Касовий план	Декада, місяць, квартал

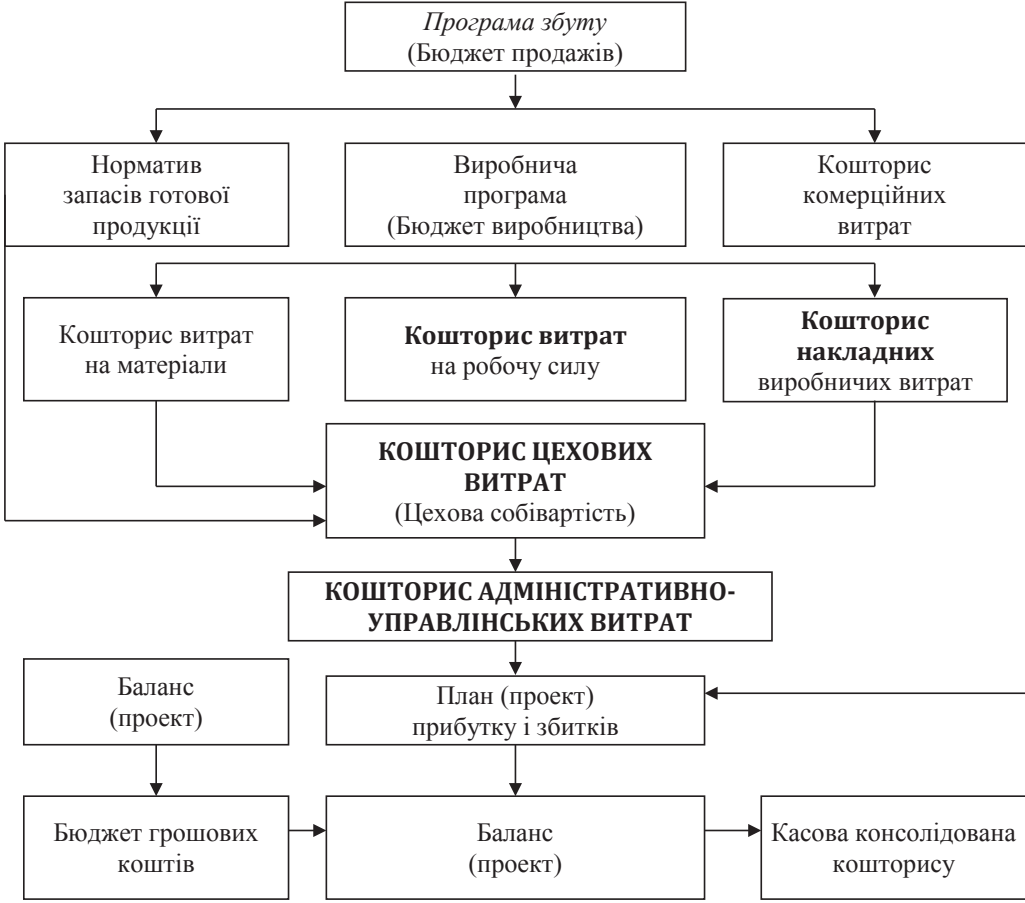

Рис. 3. Схема бюджетування на підприємстві

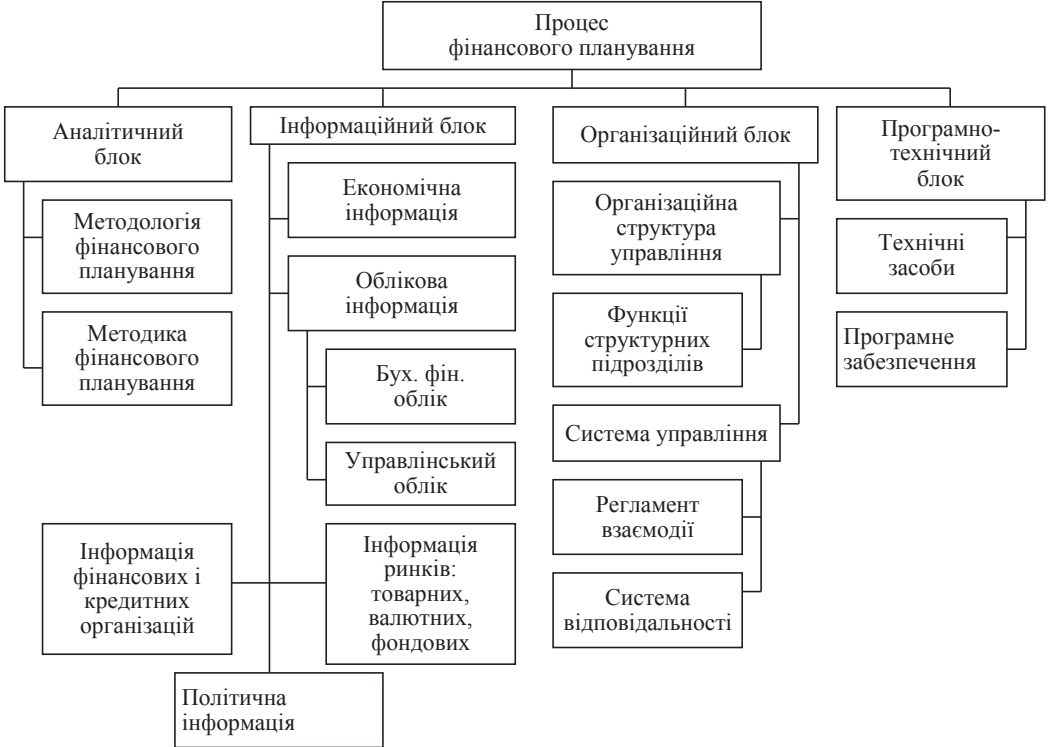

Рис. 4. Структура процесу стратегічного планування фінансових результатів діяльності машинобудівного підприємства

Таблиця 2
Графік очікуваних надходжень на 2016 р. до ПАТ
«Запоріжтрансформатор», тис. дол.
(за прогнозованими середньозваженими курсами)

Показник	Квартал				Разом за рік
	1	2	3	4	
Дебіторська заборгованість					
Реалізація у I кварталі:					
60%	600,00				600,00
40%		400,00			400,00
Реалізація у II кварталі:					
60%		523,74			523,74
40%			349,16		349,16
Реалізація у III кварталі:					
60%			498,64		498,64
40%				332,43	332,43
Реалізація у IV кварталі:					
60%				893,35	893,35

продажів трансформаторів в загальному по підприємству, тому необхідно особливо уважно планувати витрати і постійно їх співставляти з отриманими доходами. Далі дані переносяться з таблиці 6, згідно таблиць 4–5, де сумуються витрати на вхід нового трансформатора чи реактора, введення нових номенклатурних позицій [8].

Витрати на закупівлю товару розподіляються між номенклатурними одиницями відповідно до плану погашення заборгованості за товари (табл. 4). Тран-

спортно-заготівельні витрати розраховуються як 7% (згідно логістичних нормативів по підприємству) від собівартості товарів. Сума транспортно-заготівельних витрат та витрат на закупівлю становить собівартість продукції.

Відрахування на соціальні заходи розраховуються як 36,2% від фонду оплати праці по підприємству і розподіляються по номенклатурним одиницям таким чином, як і витрати на оплату праці [9].

На основі вищеперахованих бюджетів та врахувавши заплановані зміни щодо витрат у розрізі статей (необхідність в складанні більш детальних бюджетів) головний бухгалтер формує бюджет доходів і витрат, який надає можливість співставити всі доходи, отримані підприємством, та понесені витрати (табл. 5).

При плануванні непрямих витрат необхідно проаналізувати тенденції минулих періодів, а саме розрахувати рівень певних витрат у товарообороті за 2016 р., перенести їх на майбутній період та розподілити їх по номенклатурі в загальному обсязі продаж. Рівень витрат на амортизацію в товарообороті в 2015 р. становив 0,14%, рівень інших операційних витрат – 20,9%, проте в 2016 р. планується знизити його до 10,9%.

Як видно зі зведеного бюджету, ПАТ «Запоріжтрансформатор» у I кварталі отримує збиток в розмірі 403,52 тис. грн., це стало наслідком того, що підприємство у 2015 р. функціонувало збитково (за рік 103,8 тис. грн. збитку) та на 31.12.2015 р.

Таблиця 3
Графік погашення заборгованості за товари ПАТ «Запоріжтрансформатор» на 2016 р., тис. грн.

Показник	Квартал				Разом за рік
	1	2	3	4	
Кредиторська заборгованість на 1 січня 2016 р.					
	4588,80				4588,80
Реалізація у I кварталі:					
40%	1601,81				1601,81
60%		2402,71			2402,71
Реалізація у II кварталі:					
40%		1408,09			1408,09
60%			2112,13		2112,13
Реалізація у III кварталі:					
40%			1345,51		1345,51
60%				2018,26	2018,26
Реалізація у IV кварталі:					
40%				2445,80	2445,80

Таблиця 4
Бюджет комерційних витрат ПАТ «Запоріжтрансформатор» на 2016 р., тис. грн.

Показник	Квартал				Разом за рік
	I	II	III	IV	
Обсяг продажу, грн.	5838951,7	5278526,6	5034137,1	9004244,0	25155859,4
Змінні витрати на збут (бонуси), грн.	408726,6	369496,9	352389,6	630297,1	1760910,2
Додаткові витрати, пов'язані з введенням нової марки та входженням в нові торговельні мережі	9800,0	7570,0	1500,0	1500,0	20370,0
Витрати на закупівлю товарів	6190609,5	3810800,2	3457635,1	4464063,2	17923108,1
Транспортно-заготівельні витрати	465959,9	286834,4	260252,1	336004,8	1349051,2
Собівартість реалізованих товарів	6656569,4	4097634,7	3717887,2	4800068,0	19272159,3
Матеріальні затрати		10,3			10,3
Витрати на оплату праці	76840,1	77228,8	77247,4	84952,5	316268,8
Відрахування на соціальні заходи	27816,1	27956,8	27963,6	30752,8	114489,3
Амортизація	8174,5	7389,9	7047,8	12605,9	35218,2
Інші операційні витрати	636445,7	575359,4	548720,9	981462,6	2741988,7
Разом витрат, грн.	7824372,5	5162646,8	4732756,6	6541638,9	24261414,7

була досить значна заборгованість перед постачальниками товарів (4588,8 тис. грн.).

Проте за рахунок введення нової номенклатурної одиниці внаслідок підвищення товарообороту починаючи з другого кварталу підприємство почне отримувати прибуток і в цілому за рік функціонувати прибутково [10].

Висновки. Про ефективність діяльності підприємства також свідчать розраховані показники рентабельності реалізації. З проведеного аналізу видно, що підприємство функціонуватиме рентабельно і поступово підвищуватиме рентабельність (виняток становить I квартал), загалом за рік рентабельність реалізації складе 7,67%, що не є кінцевою межею, як видно з рентабельності реалізації IV кварталу.

У зв'язку зі специфікою галузі можна відзначити, що система бюджетування, запропонована для впровадження в ПАТ «Запоріжтрансформатор», дозволить чітко обґрунтувати розрахунок тарифів на послуги. Загальний ефект від впровадження системи бюджетного планування в частині зниження втрат прямої і непрямой дії складе не менше 32–33% від обсягу продажів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Cormac Butler. Mastering Value at Risk : A Step-by-Step Guide to Understanding and Applying VaR // Financial Times Prentice Hall, 1999.
2. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / За ред. О.А. Кириченка. – К. : Знання-Прес, 2002. – 438 с.
3. Банковские риски : [учеб. пособ.] / Под ред. О.И. Лаврушина, Н.И. Валенцевой. – М. : КНОРУС, 2008. – 232 с.
4. Васюренко О.В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків : [навч. посіб.] / О.В. Васюренко, К.О. Волохата. – К. : Знання, 2006. – 463 с.
5. Грюниг Х. ван. Анализ банковских рисков: система оценки корпоративного управления и управления финансовым риском / Х. ван Грюнинг. – М. : Весь мир, 2007. – 304 с.
6. Ткачук Н.М. Методи управління валютним ризиком банку / Н.М. Ткачук, Ю.І. Стремечька // Наука та економіка. – 2010. – № 2. – С. 106–112.
7. Науменкова С.В. Использование методов количественного прогнозирования / С.В. Науменкова, О.І. Глазун // Вісник Української академії банківської справи. – 2012. – № 1(12). – С. 32–36.
8. Падерин И.Д. Основы бюджетирования на промышленном предприятии в условиях переходной экономики / И. Падерин, Л. Полевая // Економіка. Фінанси. Право (укр.). – 2014. – № 2. – С. 6–8.